

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

**ЯКІВ АНДРІЙОВИЧ МАМОНТОВ (1888–1940) –
УКРАЇНСЬКИЙ ПЕДАГОГ, НАУКОВЕЦЬ, ПОЕТ, ДРАМАТУРГ,
ТЕАТРАЛЬНИЙ КРИТИК, ІСТОРИК ТЕАТРУ**

(рекомендаційний бібліографічний список)

до 135-річчя від дня народження

Упорядники: *Литовченко О. В.*,
головний бібліограф відділу наукової
інформаційно-бібліографічної діяльності,
Лапада М. Х., провідний бібліограф
відділу наукової інформаційно-
бібліографічної діяльності

ОСНОВНІ ПРАЦІ

1. **Мамонтів, Я.** Право держави і право дитини : з приводу «Деклярації Наркомосвіти У.С.Р.Р. про соціальне виховання дітей» / Я. Мамонтів // Маловідомі першоджерела української педагогіки (друга половина ХІХ–ХХ ст.) : хрестоматія / [упоряд.: Л. Д. Березівська та ін. ; наук. ред. О. В. Сухомлинська]. – Київ, 2003. – С. 253–261.

2. **Мамонтів, Я.** Сучасні проблеми педагогічної творчості. Ч. 1. Педагог як мистець / Я. Мамонтів. – [Б. м.] : Держ. вид-во України, 1922. – 77, [1] с.

3. **Мамонтів, Я.** Художньо-дідактичний метод / Я. Мамонтів // Маловідомі першоджерела української педагогіки (друга половина ХІХ–ХХ ст.) : хрестоматія / [упоряд.: Л. Д. Березівська та ін. ; наук. ред. О. В. Сухомлинська]. – Київ, 2003. – С. 261–279.

4. **Мамонтов, Я.** Драматургія І. Тобілевича / Яков Мамонтов // Тобілевич (Карпенко-Карий), І. Твори : в 6 т. / Іван Тобілевич (Карпенко-Карий). – Харків ; Київ : Літ. і мистецтво, 1931. – Т. 6 : Біографія. Бібліографія. Критика. Архівні матеріали. – С. 143–251.

5. **Мамонтов, Я.** Індивідуалізм та колективізм у сучасній педагогіці / Мамонтов Я. // Рад. освіта. – 1926. – Число 6. – С. 14–19.

6. **Мамонтов, Я.** Особистість і суспільність у педагогічних течіях / Мамонтов Я. // Рад. освіта. – 1926. – Число 7/8. – С. 19–28.

7. **Мамонтов, Я. Г.** Песталоцці й сучасність (1827–1927) / Я. Мамонтов // Шлях освіти. – 1927. – № 1. – С. 1–9.

8. **Мамонтов, Я.** Принцип вільного виховання у Ж. Ж. Руссо і Л. Толстого / Я. Мамонтов // Шлях освіти. – 1928. – № 8/9. – С. 22–31.

9. **Мамонтов, Я. А.** Твори / Я. А. Мамонтов ; [упорядкування Й. М. Куриленка і П. П. Перепелиці]. – Київ : Держлітвидав УРСР, 1962. – 586 с.

10. **Мамонтов, Я. А.** Твори / Я. А. Мамонтов. – Київ : Дніпро, 1988. – 556 с.

11. **Мамонтов, Я.** Хрестоматія сучасних педагогічних течій / Я. Мамонтов ; пер. М. Васильківського, Б. Щербаненка. – Харків : Держвидав України, 1926. – 633 с.

ЛІТЕРАТУРА ПРО ЖИТТЯ Й ДІЯЛЬНІСТЬ Я. А. МАМОНТОВА

12. **Беляєва, О. О.** Родо-жанрова природа ліричної драми Я. Мамонтова «Дівчина з арфою» (аспекти містифікації) / О. О. Беляєва // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. Івана Франка. – 2006. – Вип. 30. – С. 175–180. – Бібліогр.: 13 назв. – Текст статті доступний в Інтернеті: <http://eprints.zu.edu.ua/1635/1/9.pdf> (дата звернення:).

13. **Борбунюк, В. А.** Советская модернизация А. Чехова (о чеховском фоне пьесы Я. Мамонтова «Республика на колёсах») / В. А. Борбунюк // Вісн. Харків. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна. Серія: Філологія / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2014. – № 1107, Вип. 70. – С. 181–192. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIFL_2014_1107_70_40

14. **Головко, Г.** «Індивідуальна естетизація особистості» як мета виховання у педагогічній концепції Я. Мамонтова / Г. Головко // Шлях освіти. – 1996. – № 2. – С. 46–48.

15. **Головко, Г. О.** Педагогічна спадщина Я. Мамонтова і її роль у розвитку української педагогіки / Г. О. Головко // Педагогіка і психологія. – 1994. – № 2. – С. 150–157. – Бібліогр.: 7 назв.

16. **Головко, Г. О.** Теоретико-методологічні проблеми педагогіки у творчій спадщині Я. А. Мамонтова (1888–1940) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Головко Г. О. ; Черкас. держ. пед. ін-т. – Київ, 1995. – 251 с. – Бібліогр.: с. 176–218.

17. **Головко, Г.** Яків Андрійович Мамонтов / Г. Головко // Рідна шк. – 1995. – № 1. – С. 11–13.

18. **Гудзенко, О. П.** Романтичні засади української драматургії 20-х років ХХ століття (І. Дніпровський, Я. Мамонтов, М. Куліш) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.01.01 «Українська література» / Гудзенко Олена Петрівна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2002. – 19 с.

19. До 125-річчя від дня народження Якова Андрійовича Мамонтова (1888–1940) [Електронний ресурс] : документальні матеріали з фонду Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України // Офіційний веб-портал Державної архівної служби України. – Текст. дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: <http://www.archives.gov.ua/Sections/Persons/Mamontov/> (дата звернення:). – Назва з екрана.

20. Замашкіна, О. Д. Концепція розвитку особистості у науково-педагогічній спадщині Я.Мамонтова / О. Д. Замашкіна // Наук. вісн. Ізмаїл. держ. гуманітар. ун-ту : зб. наук. пр. / Ізмаїл. держ. гуманітар. ун-т. – Ізмаїл, 2009. – Вип. 26. – С. 44–47. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvidgu_2009_26_13

21. Історико-педагогічний клуб «Істина» відроджує надбання національної педагогічної спадщини для становлення Нової української школи [Електронний ресурс] // Інститут модернізації змісту освіти : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/2018/04/26/istoryko-pedahohichnyj-klub-istyna-vidrodzhuje-nadbannya-natsionalnoji-pedahohichnoji-spadschyny-dlya-stanovlennya-novoji-ukrajinskoji-shkoly/> (дата звернення:). – Назва з екрана.

Про засідання клубу «Істина» із теми: «Педагог як митець: художньо-дидактичний метод Якова Мамонтова в Новій українській школі», що відбулося на базі гімназії № 117 імені Лесі Українки м. Києва. У заході взяли участь співробітники Центру інноваційного розвитку та методичної роботи Печерського району столиці, Педагогічного музею України, Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, київські науковці та освітяни.

22. Калантаєвська, Г. П. Настроєво-драматична образність поезії Я. Мамонтова / Г. П. Калантаєвська // Філол. трактати. – 2010. – Т. 2, № 2. – С. 96–101. – Текст статті доступний в Інтернеті: <http://tractatus.sumdu.edu.ua/Arhiv/2010-2/14.pdf>

23. Лісковацька, Х. М. Внесок Я. А. Мамонтова в розвиток порівняльної педагогіки на Харківщині / Христина Михайлівна Лісковацька // Наука і освіта. – 2010. – № 4/5. – С. 111–114. – Бібліогр.: 3 назви. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2010/4_5_2010/25.pdf

24. Мамонтов Яків Андрійович (1888–1940) // Маловідомі першоджерела української педагогіки (друга половина XIX–XX ст.) : хрестоматія / [упоряд.: Л. Д. Березівська та ін. ; наук. ред. О. В. Сухомлинська]. – Київ, 2003. – С. 252–253.

25. Яків Андрійович Мамонтов (1888–1940) // Укр. пед. журн. – 2015. – № 2. – С. 8–9.

26. Мельничук, О. Винниченківські впливи в драматургії Я. Мамонтова / О. Мельничук // Наук. зап. Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія філологічна: зб. наук. пр. / Нац. ун-т «Острозька академія». – Острог, 2008. – Вип. 10. – С. 385–395. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2008_10_42

27. Мельничук, О. М. Національна проблематика у творчості М. Костомарова та Я. Мамонтова в контексті романтичної та модерністської культури / О. М. Мельничук // Вісн. Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв.

Мистецтвознавство. Архитектура / Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв. – Харків, 2012. – № 4. – С. 167–171. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2012_4_37

28. **Мельничук, О. М.** Символістські пошуки Якова Мамонтова в контексті модерністської культури України : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури (мистецтвознавство)» / Мельничук Олена Миколаївна ; Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. – Київ, 2014. – 16 с.

29. **Мельничук, О.** Соціальна та національна проблематика пореволюційної доби у драмах Я. Мамонтова та М. Куліша / О. Мельничук // Актуальні проблеми української літератури і фольклору : зб. наук. пр. / Донец. нац. ун-т, Каф. історії укр. літ. і фольклористики. – Вінниця, 2010. – Вип. 15. – С. 218–226. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apulf_2010_15_32

30. **Мельничук О. М.** Творчі пошуки Я. Мамонтова та В. Винниченка у контексті модерністської культури / Олена Миколаївна Мельничук // Вісн. Держ. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. – Київ, 2012. – № 4. – С. 151–156. – Бібліогр.: 8 назв. – Текст статті доступний в Інтернеті: https://books.google.com.ua/books?id=EZBIDwAAQBAJ&pg=PA152&lpg=PA152&dq=художні+твори+мамонтова+я&source=bl&ots=4wNkBPdHHTH&sig=NDiEB9on1TBBUKjLkwFJu356mno&hl=ru&sa=X&ved=2ahUKEwj2zYvejY3dAhUH_CoKHa7GDnQ4ChDoATADegQIBxAB#v=onepage&q=художні%20твори%20мамонтова%20я&f=false

31. **Мельничук О. М.** Фаустівські метаморфози в символістській драмі Якова Мамонтова "Дівчина з арфою" / О. М. Мельничук // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку : зб. наук. пр. : наук. зап. Рівнен. держ. гуманітар. ун-ту / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – Рівне, 2012. – Вип. 18, т. 1. – С. 204–208. – Текст статті доступний в Інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uk_msshr_2012_18\(1\)_46](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uk_msshr_2012_18(1)_46)

32. **Пелешок, Ю.** Проблема формування "естетичної культури" особистості дитини засобами мистецтва у творчій спадщині Якова Андрійовича Мамонтова (1888–1940) / Ю. Пелешок // Психолого-педагогічні проблеми сільської шк. / Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Умань, 2012. – № 42, ч. 1. – С. 301–305. – Текст статті доступний в Інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppps_2012_42\(1\)_45](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppps_2012_42(1)_45)

33. **Прищак, М. Д.** Філософсько-педагогічна концепція духовності Я. Мамонтова / М. Д. Прищак // Наук. зап. Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського. Серія «Педагогіка і психологія» : зб. наук. пр. – Вінниця, 2005. – С. 292–296. – и– Текст статті доступний в Інтернеті: <http://pryschak.vk.vntu.edu.ua/file/bce5c5b90ef1fba1e267b31269221e56.pdf>

34. **Проскочило, Н.** Багатогранність літературного таланту Якова Мамонтова : урок літ. рідного краю / Наталія Проскочило // Укр. літ. в загальноосвіт. шк. – 2014. – № 9. – С. 33–35.

35. **Сафонова, Н. В.** Особистість вчителя у спадщині корифеїв української педагогіки Т. Г. Лубенця та Я. А. Мамонтова / Н. В. Сафонова // Підготовка вчителя початкової школи в умовах нової парадигми освіти : матеріали міжнар. наук.-метод. конф., 1–2 квіт. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2004. – С. 65–67.

36. **Сафонова, Н. М.** Педагогічна спадщина Я. А. Мамонтова та її значення для української педагогіки / Н. М. Сафонова // Соціалізація особистості : зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2001. – Т. 14. – С. 85–93.

37. **Синявська, Л. І.** Гротескна умовність візії світу у трагікомедії Я. Мамонтова «Батальйон мертвих» / Л. І. Синявська // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Філологічні науки / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2012. – Вип. 30. – С. 289–293. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkpnu_fil_2012_30_73

38. **Синявська, Л. І.** Прояви літературизації в ліричній драмі Я. Мамонтова «Дівчина з арфою» / Л. І. Синявська // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Філологічні науки / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2013. – Вип. 33. – С. 290–293. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkpnu_fil_2013_33_75

39. **Соколова, А. В.** Внесок Я. А. Мамонтова в розробку актуальних проблем української педагогіки 20-х рр. ХХ ст. / А. В. Соколова // Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: зб. наук. пр. ХДПУ ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2000. – Вип. 11. – С. 54–66.

40. **Соколова, А. В.** Теоретичні ідеї Я. А. Мамонтова з питань формування естетичної культури особистості / А. В. Соколова // Педагогічні науки : зб. наук. пр. / Сумський держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми, 2000. – С. 207–214.

41. **Соколова, А. В.** Формування естетичної культури особистості в науково-педагогічній та творчій спадщині Я. А. Мамонтова : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Соколова Алла Вікторівна ; Харків. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2001. – 17 с.

42. **Сухомлинська, О. В.** Мамонтов Яків Андрійович (1888–1940) / О. В. Сухомлинська // Українська педагогіка в персоналіях : у 2 кн. : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / за ред. О. В. Сухомлинської. – Київ, 2005. – Кн. 2 : ХХ століття. – С. 188–195. – Бібліогр.: 9 назв.

43. **Школа, В. М.** Функціонування казкових структур у п'єсах Якова Мамонтова / В. М. Школа // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. Філологічні науки / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2013. – Вип. 33. – С. 358–363. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkpnu_fil_2013_33_92

44. **Щур, Н. О.** Драматургія і театральна публіцистика Я. А. Мамонтова в контексті ідейно-естетичних пошуків доби : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.01.01 «Українська література» / Щур Наталія Олександрівна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2013. – 20 с.

45. **Щур, Н. О.** Еволюція драматургічного таланту Я. Мамонтова / Н. О. Щур // Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних закладах : зб. наук. пр. / Нац. авіац. ун-т. – Київ, 2011. – Вип. 23. – С. 300–309. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gotvnz_2011_23_34

46. **Щур Н. О.** Я. Мамонтов як дослідник українського театру і драматургії / Н. О. Щур // Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних

зкладах : зб. наук. пр. / Нац. авіац. ун-т. – Київ, 2010. – Вип. 21. – С. 307–316. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gotvnz_2010_21_34

47. **Щур, Н. О.** Сучасне прочитання ліричної драми Я. Мамонтова «Дівчина з арфою»/ Н. О. Щур // Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних закладах: зб. наук. пр. / Нац. авіац. ун-т. – Київ, 2012. – Вип. 25. – С. 328–338. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gotvnz_2012_25_40

48. **Щур, Н. О.** Театральна публіцистика Я. Мамонтова: проблема класифікації та методології/ Н. О. Щур // Міжнародний вісник. Культурологія. Філологія. Музикознавство = International journal: Culturology. Philology. Musicology : [зб. наук. пр.] / Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв, Одес. нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. – Київ, 2013. – Вип. 1. – С. 134–138. – Текст статті доступний в Інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvkfm_2013_1\(1\)_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvkfm_2013_1(1)_23)